

Andrijan Lah: PREGLED KNJIŽEVNOSTI I. (Zbirka Pregled svetovne književnosti). Rokus: LJUBLJANA 1992. Avtor v uvodnem poglavju jasno in glasno poudarja, da je prva petih knjig razširjena in poglobljena izdaja srednješolskih skript, zato sevé v knjigi ne gre iskati novih interpretacij ali metod. Duhovnozgodovinska metoda pač ostaja alfa in omega domače literarne zgodovine. Pregled je koherenten priročnik razvoja svetovne književnosti od začetkov do vključno srednjega veka z dodatkom ljudske literarne tvornosti na Slovenskem, odlikujeta pa ga bogat referencialni dodatek vsakemu poglavju in poudarjeno interdisciplinarni – zeitgeistovski – pristop: Lah slehernemu obdobju priključi tudi "zoom" dodelek s kasnejšimi deli različnih zvrsti, ki se ukvarjajo z omenjeno stvarino. Odličen (obojestransko) priročnik za gimnazije in "shorthand menu" bližnjic za višje razrede. Priporočljiva nabava rahlo dražje trdo vezane verzije. (Tone Vrhovnik)

Jani Oswald: BABYLON. Založba Drava, Celovec 1992. Jani Oswald piše pesmi in kratko satirično prozo. V pričujoči pesniški zbirki najdemo tako slovenske kot tudi nemške pesmi, razdeljene v štiri sklenjene cikle. Pesmi so domiselni besedni konstrukti, ki operirajo z jezikom kot z "vsebino" racionalno utemeljenega sporočila. Oswald se z jezikom poigrava in na ta način konstruira posamezne besede. "Sporočilo" se večidel skriva v sami notranjosti konstrukcije – na bralcu oz. poslušalcu je, da ga najde. Avtor se izogiba preprostim sklepom. Smisel napisanih in nenapisanih besed je treba izluščiti in na ta način "doživeti" pesem. Knjiga je zato primerna predvsem za tiste odjemalce literarnih snovanj, ki se navdušujejo nad konstruktivizmom in njegovimi zapletenimi besednimi zankami. (Rade Krstič)

Helga Braemer, Bertrun J. Hartmann: OTROKOVE USTVARJALNE IGRE. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1992. Ste se že kdaj igrali igro besednih asociacij? Ste se že kdaj šli sestavljanje likov iz vžigalic? Pa rezljanje figuric iz krompirčkov? Seveda ste; vsaj takrat, ko ste bili še otroci. Pa ste kdaj pomislili, da bi se taiste igrice šli tudi sedaj, ko ste "odrasli"? Ne? Škoda. Prav zabavne so. Te in še tisoč drugih, ki jih v knjigi *Otrokove ustvarjalne igre* omenjata in razlagata Braemerjeva in Hartmann. Še več, ker avtorja domnevata, da otroci te igre "poznajo tudi, če se jih še niso igrali", sta knjigo oziroma priročnik namenila staršem – da bi spoznali svet otroških iger, da bi lahko nasitili otrokovo nepopisno slo po zaposlitvi. Za otroke nepomemben podatek je, da je knjigo iz nemščine prevedel Alois Angerer. (Marta P. Zahojnik)

Tone Partljič: MALA. Prešernova družba, Ljubljana 1992. Partljič se tokrat, popolnoma presenetljivo, podaja med zapletene in neulovljive niti ljubezenskega fatalnega odnosa, ki glavnega junaka, petdesetletnega naveličanega gledališkega režiserja, in mlado igralko spravi v avto in iz Ljubljane popelje ribarit na osamljen otoček sredi Donave pod Fruško goro. Še preden se njuna ljubezen razplamti v vroče, strastne in predvsem zelo usodne globine, jo Mala pobriše med cigansko barantarijo

beograjske tržnice, Tom pa se, poln patriotskih čustev in nenadne skrbi za razpadlo družino, vrne v sredo vojne na Slovenskem. Tu ga namesto mobilizacijskega vpoklica pričaka njegova samomor-preživela žena in odrasčajoči, ravno prav pametni in zateženi sin. Ali se kljub temu odloči, da bo sprejel režijo Shakespearovega Julija Cezarja, nam roman zamolči, vendar pa je spričo repertoarja zadnjih dveh sezon odgovor preprost. In še pomemben ni, saj smo Shakespeara desetletja že dobili. Ja, "Mala je ljubezenski romanček iz današnjih dni." Nič več kot to. Pa tudi manj ne. (Pina Kek)

Azra Širovnik: ZA OVINKOM ZAKONA. Itras, Alphen a/d Rijn (i.e.), Ljubljana 1992 (prevedel Jaša L. Zlobec). V dnevniški okvir zajeta izpoved Azre Širovnik je pravzaprav zgodba o bržkone zelo običajni (a zato nič manj aktualni) stiski sodobne ženske, ki kljub tako-kot-je-treba izpeljanemu življenjskemu startu in dokaj udobnim prvim kilometrom (obetavna poklicna kariera, razmeroma urejena družina, materialna varnost...) nekje za ovinkom zakonske zveze naleti sama nase. Trčenje je na videz neizogibno, saj je cesta spolzka in voznica že rahlo utrujena, a očitno je nekaterim le usojeno odnesti celo kožo, ustaviti ob robu ceste in počakati, da mine drget komaj prestane groze. Potem pa... Pisateljevanje kot avtoterapija? Seveda, zakaj ne. Vendar bodo konzumenti pričujočega produkta verjetno vsaj deloma ugovarjali razvlečenosti, nasičenosti z instant psihologijo medčloveških odnosov in v svoji okornosti skoraj grotesknim slikam lokalne poslovne srenje. Popustljivejši in zadovoljnejši bodo tisti, ki ljubijo in pogrešajo (če se na vso silo odločimo najti primerjavo v domačih logih) npr. literaturo tipa *Ljubezen v F-molu* Elze Budau izpred nekaj let, čeprav detajliranih kuharskih receptov pri A. Š. le ne bodo srečali. Zato pa se lahko nadejajo obilice ljubezenskih strasti, vrhunskega vina in francoskega konjaka, poslovnih spletk in "projektov" in ..., da, seveda – nekje v ozadju neprestano ždi neskončno uslužna tašča, ki pazi na otroke ambicioznih staršev. Kar pogumno: strani je 359! Hvaležno gradivo za police ljudskih knjižnic ob počitniško-dopustniških gnečah. (Boštjan Leiler)

Marcel Štefančič, jr.: FILMSKI ALMANAH 92. Mladina almanahi & Založba Mihelač, Ljubljana 1992. Nekaj drži, Marcel Total Recall Štefančič jr. je sicer na življenje in smrt vdan filmu, filmu & ničemur drugemu razen filmu, potem tudi živa enciklopedija & fotografski spomin na dveh nogah + nezaslišan publicistični & kritični katapult, pa vendar ga spravite v kino, le če gre za zadnjo in edino možnost, da si film ogleda. Torej, zapriseženi konzument videa & fast forward funkcije na daljinskem upravljalcu ve o filmu (režiserji & scenaristi & igralci & off the record & komponist...& lasuljarji & zadnji pometachi) več kot bo filmu kdajkoli uspelo zvedeti o samem sebi. O Štefančičevem stilu & podatkovnem bombardiranju & načinu refleksije + vrednostnih kriterijih zato v smislu – pustimo cesarju, kar je cesarjevega – ne gre izgubljati besed. Berete ga lahko vsak teden na straneh Mladine. Če pa ga ne, in to potem tudi pogojuje možnost, da premišlujete o nakupu knjige, vam v parafrazirani Štefančičevi tezi, namreč, najboljši almanah vedno prepoznate po tem, da